

ANKARA 14. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'NE**DAVACI** : Baskın Oran TC :33187830306**ADRES** :Zekai Apaydın Sok. no. 24, 06450, Oran-Çankaya-Ankara**VEKİLİ** :Av. Oya Aydın**ADRES** :Necatibey caddesi, No:6/145, Ankara**DAVALI** :Süleyman Soylu**ADRES** :İçişleri Bakanlığı / Ankara

KONU: Davalı İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 24 Haziran 2017 tarihinde kendisine ait Twitter hesabından davacı hakkında söylediği hukuka aykırı beyanları ile davacının ifade özgürlüğü ve bununla bağlantılı olarak kişisel özerklik hakkının ihlal edildiğinin tespitine, söz konusu söz ve eylemlerin kişilik haklarına haksız saldırı niteliğinde olduğunun tespitine ve söz konusu haksız eylem nedeniyle 10.000TL manevi tazminatın eylem tarihinden itibaren yasal faizi ile ödenmesine ve kararın ulusal düzeyde yayın yapan yayın organlarında yayınlanmasına ilişkindir.

AÇIKLAMALAR**I. TARAFLAR****A. DAVACI:**

1. Müvekkil Prof. Dr. Baskın Oran, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Başkanı iken emekli olan bir öğretim üyesidir. 1985 yılından bu yana düzenli olarak çeşitli gazete ve dergi, haber sitelerinde yazılar yazmaktadır. Halen Agos gazetesi, T24 ve ArtıGerçek haber sitelerinde haftalık yazılar yazmaya devam etmektedir.

2. Oran, akademik yaşamı boyunca insan hakları, demokrasi ve barış için çalışmış, bu nitelikleri dikkate alınarak, ilk AKP hükümetince 2003 yılı sonunda kurulan Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu'na (BİHDK) atanmıştır.

3. Müvekkil 2'si yurt dışında (Fransa ve ABD) yayınlanmış 22 kitap sahibidir. Avrupa Konseyi'ne bağlı Avrupa Irkçılık ve Hoşgörüsüzlükle Mücadele Komisyonu (European Commission Against Racism and Intolerance; ECRI) nezdinde 1999-2009 yıllarında Türkiye'nin Ulusal İrtibat Görevlisi (National Liaison Officer) görevini yürütmüştür. On yılı aşkın süre TC Dışişleri Bakanlığı Akademisi'nde ders vermiştir. Nisan 2013'te Barış Süreci kapsamında kurulan Akil İnsan Heyeti'ne hükümet tarafından atanarak Ege bölgesinde çalışmıştır. İnsan hakları alanında çalışan bir öğretim üyesi ve aydın olarak görüşleri, hem Türkiye hem tüm dünyada yakından takip edilen ve her zaman önemsenen bir kişidir.

B. DAVALI:

4. Davalı, Türkiye Cumhuriyeti 65. Hükümetinin İçişleri Bakanıdır. Ak Parti MKYK üyesidir. Twitter hesabı 1.225.255 kişi tarafından takip edilmektedir. Bütün güvenlik teşkilatının amiridir. Söylediği her söz güvenlik teşkilatı açısından bir emir olarak telakki edilmektedir.

OLAY

5. Davaya konu olay, müvekkilin "Kürtler üzerine bazı trajikomik deneyler" başlıklı haftalık yazısının (Ek 1). yayınlanması sonrasında davalının Twitter hesabından müvekkili hedef alarak ağır hakaret ve tehdit içeren tweet yayınlamasıdır.

Süleyman Soylu Onaylanmış hesap @suleymansoylu 24 Haz.

"Kendisini ilim adamı diye pazarlamış yazısının her kelimesini alçakça kurgulamış bir uşak Baskın Oran hakkında suç duyurusunda bulunuyorum". (EK 2).

6. Bu tweet 419 yanıt, 2.009 retweet ve 8.055 beğeni almıştır. Bazı haber sitelerinde haber olmuştur.

7. Müvekkil söz konusu tweet'ten haberdar edildiğinde bu hesabın İçişleri Bakanı'na ait olmayacağını, bu denli hakaretamiz sözlerin bir bakan tarafından sarfedilmeyeceğini düşünerek isim benzerliği olduğunu zannetmiş ancak ne yazık ki söz konusu hesabın Bakan'a ait olduğu öğrenilmiştir.

8. Yazının düzeyi ve ağır hakaret içerdiği tartışmasızdır. Bu sözler kim tarafından kime söylenirse söylensin kişilik haklarına saldırı ve suç teşkil eder. Ancak bir bakan hele de güvenlik teşkilatının başındaki bir bakan tarafından bir akademisyen yazara karşı söyleniyorsa, sadece kişilik haklarına saldırı değil, ifade özgürlüğü ve kişisel özerklik hakkı da ihlal edilmiş olur.

III. DAVALININ EYLEMLERİ SONUCU DAVACININ İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE HAKSIZ SALDIRIDA BULUNULMUŞ ve KİŞİLİK HAKLARI İHLAL EDİLMİŞTİR.

A. Davacının İfade Özgürlüğü Hakkı İhlal Edilmiştir.

9. Müvekkil, yukarıda da açıklandığı üzere son yirmi yıldır Kürt sorununun barışçıl biçimde eşit yurttaşlık çerçevesinde çözümü için öneriler getiren bu önerileri nedeniyle Hükümetlerin sıkça görüşüne başvurduğu bir akademisyen-yazar olarak - ifade özgürlüğü konusunda büyük sıkıntıların yaşandığı, birçok yazar ve gazetecinin yazıları nedeniyle tutuklu olduğu ülkede- görüşlerini özgürce dile getirme konusunda tehdit edilmiş bulunmaktadır. Müvekkil, vicdani kanaatine uygun bir şekilde konuya ilişkin açıklama yaptığında, Hükümet üyelerinin ve onların kışkırtması sonucu bir takım saldırganların kendisine saldıracağını düşünmektedir. Bu durum, görüşlerini özgürce söylemekten imtina etmesine ve ifade özgürlüğünün sınırlandırılmasına yol açmaktadır. (Bkz. EK 12 AİHM, Taner Akçam v. Türkiye Kararı Başvuru no. 27520/07, 25.10.2011, paragraf 68, 69.71).

10. Müvekkil, davalı Soylu'nun hedef aldığı yazısında, sadece ulusal basında yer alan, her biri gerçek bir haberden alıntılanarak alt alta kronolojik biçimde Kürt yurttaşlarda kimliğine ilişkin kırılganlık ve öfke yaratabilecek bu nedenle de toplumsal barışın kurulmasını güçleştirecek hak ihlallerine dikkat çekmiştir. Bir tek cümle değer yargısına bile yer verilmeyen haberlerin bir araya getirilmesi şeklindeki bir yazıya karşılık bir bakanının bu biçimde hakaret etmesi, suç duyurusunda bulunuyorum diyerek açıkça hedef göstermesi, değil gelişmiş demokratik düzende, asgari bir demokratik hukuk devletinde dahi kabul edilemez.

11. Bu nedenle uzun uzadıya AİHM; AYM kararı örneklerine başvurmayı dahi gereksiz buluyoruz. Sadece Anayasa Mahkemesi'nin, 23/1/2014 tarihli 2013/2602 Esas sayılı Emin Aydın kararında AİHM kararlarına gönderme yaparak ifade özgürlüğüne yönelik ihlal davalarında yol gösterici nitelikteki şu ilkeleri hatırlatmakla yetiniyoruz.

“Anılan düzenlemeler uyarınca ifade özgürlüğü, sadece "düşünce ve kanaate sahip olma" özgürlüğünü değil aynı zamanda sahip olunan "düşünce ve kanaati (görüşü) açıklama ve yayma", buna bağlı olarak "haber veya görüş alma ve verme" özgürlüklerini de kapsamaktadır. Bu çerçevede ifade özgürlüğü bireylerin serbestçe haber ve bilgilere, başkalarının fikirlerine ulaşabilmesi, edindiği düşünce ve kanaatlerden dolayı kınanamaması ve bunları tek başına veya başkalarıyla birlikte çeşitli yollarla serbestçe ifade edebilmesi, anlatabilmesi, savunabilmesi, başkalarına aktarabilmesi ve yayabilmesi anlamına gelir.” (Paragraf 40)

“İfade özgürlüğü, demokratik toplumun temellerinden biri olup toplumun gelişmesi ve bireyin kendini geliştirmesi ve gerçekleştirilmesi için vazgeçilmez koşullar arasında yer alır. Hakikat ışığı fikirlerin çarpışmasından doğar. Bu bağlamda toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır. Aynı şekilde birey özgün kişiliğini düşüncelerini serbestçe ifade edebildiği ve tartışabildiği bir ortamda gerçekleştirebilir. İfade özgürlüğü, kendimizi ve başkalarını tanımlamada, anlamada ve algılamada, bu çerçevede başkalarıyla ilişkilerimizi belirlemede ihtiyaç duyduğumuz bir değerdir.” (Paragraf 41)

“İfade özgürlüğünün sözü edilen toplumsal ve bireysel işlevini yerine getirebilmesi için, AİHM'nin de ifade özgürlüğüne ilişkin kararlarında sıkça belirttiği gibi, sadece toplumun ve devletin olumlu, doğru ya da zararsız gördüğü "haber" ve "düşüncelerin" değil, devletin veya halkın bir bölümünün olumsuz ya da yanlış bulduğu, onları rahatsız eden haber ve düşüncelerin de serbestçe ifade edilebilmesi ve bireylerin bu ifadeler nedeniyle herhangi bir yaptırıma tabi tutulmayacağından emin olmaları gerekir. İfade özgürlüğü, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin temeli olup bu özgürlük olmaksızın "demokratik toplumdan" bahsedilemez (bkz.Handyside/Birleşik Krallık,B.No: 5493/72, 7/12/1976, §49).” (Paragraf 42).

“...Demokratik bir sistemde, kamu gücünü elinde bulunduranların yetkilerini hukuki sınırlar içinde kullanmalarını sağlamak açısından basın ve kamuoyu denetimi en az idari ve yargısal denetim kadar etkili bir rol oynamakta ve önem taşımaktadır.”

“İfade özgürlüğü konusunda devletin pozitif ve negatif yükümlülükleri bulunmaktadır. Kamu makamları negatif yükümlülük kapsamında Anayasa'nın 13. ve 26. maddeleri

kapsamında zorunlu olmadıkça ifadenin açıklanmasını ve yayılmasını yasaklamamalı ve yaptırımlara tabi tutmamalı; pozitif yükümlülük kapsamında ise ifade özgürlüğünün gerçek ve etkili korunması için gereken tedbirleri almalıdır (benzer yöndeki AİHM görüşü için bkz. Özgür Gündem/Türkiye, B.No:23144/93, 16/3/2000, §43).” (Paragraf 55).

B. Davacının Kişilik Hakları İhlal Edilmiştir.

12. Kişilik hakları kavramı, insanın insan olması nedeniyle ve onun korunması için tanınan, kişinin toplum içindeki saygınlığını ve kişiliğini serbestçe geliştirmesini sağlayan, kişiyi var eden, diğer kişilerden farklılığını temin eden bütün değerler üzerindeki hakları olarak tanımlanmaktadır.

13. Kişinin onur ve saygınlığını toplum içinde ortadan kaldıran veya zedeleyen tüm saldırılar “kişilik hakkı”na saldırı olarak kabul edilmelidir. İnsanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi olarak kişinin hakkının çekirdeğinde insan onuru kavramı vardır. Anayasanın giriş bölümünde yer verilen insan onuru kavramı, hiçbir sınırlamaya tabi tutulamayacak bir özü ihtiva eder. Devlet, insan onurunu ihlal edebilecek her türlü eylemden kaçınmak zorunda olduğu gibi insan onurunu başka kişilerden gelen saldırılara karşı koruma yükümlülüğünü de yerine getirmek zorundadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. Maddesi ile korunan özel hayat kavramının içerisinde kişinin itibarı ve özerkliği çerçevesinde kişilik hakları da yer almaktadır. Kişisel özerklik hakkı, kişinin vicdani kanaatini oluşturması bağlamında, onun doğru bulunduğu düşünceyi dile getirmesini gerektirir.

14. Anayasanın Başlangıç Bölümünde; “Her Türk vatandaşının ...onurlu bir hayat sürdürme ve maddî ve manevî varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu”,

Anayasanın 5. maddesinde; “kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmanın Devletin temel amaç ve görevleri olduğu,

Anayasanın 12. maddesinde; “Herkesin, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahip olduğu”,

Anayasanın 17. maddesinde; “Herkesin, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu”,

Anayasanın 20. maddesinde; “Herkesin, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğunu ve özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamayacağı” düzenlemeleri yer almaktadır.

15. Anayasal düzenlemelere paralel olarak Medeni Kanun’da da kişilik haklarının korunmasına ilişkin özel düzenlemeler getirilmiştir. Kişiliğin korunması başlığı altında, saldırıya karşı temel ilke 24. maddede düzenlenmiştir:

“Hukuka aykırı olarak kişilik hakkına saldırılan kimse, hâkimden, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebilir.

Kişilik hakkı zedelenen kimsenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar ya da kanunun verdiği yetkinin kullanılması sebeplerinden biriyle haklı kılınmadıkça, kişilik haklarına yapılan her saldırı hukuka aykırıdır.”

16. Bu düzenlemeye göre, kişilik haklarına yönelik saldırı, her hangi bir hukuka uygunluk sebebi bulunmadığı sürece haksız saldırıdır. Hukuka uygunluk sebepleri ise;

a-Kişinin rızası,

b-Üstün kamu yararı

c-Kanunun verdiği bir yetkinin kullanılması halleri ile sınırlanmıştır.

Üstün kamu yararından kasıt, kişilik hakkına saldırı yoluyla ihlal edilen kişinin dokunulmazlığı hakkından, toplumun bilgilendirilmesi çerçevesinde basın özgürlüğü gibi daha üstün değerde bir hakkın varlığıdır.

17. Kişiyeye saygı, AİHS 8. Madde kapsamında ve Anayasa 17. ve 20. maddesi bağlamında özel hayatın korunması hakkı kapsamındadır. “Başkalarının şöhret ve haklarının korunması”, ifade özgürlüğünün haklar ve ödevler içerdiğini de belirten AİHS’in 10. maddesinin 2. fıkrasında öngörülmüş bir sınırlama nedenidir. Mahkeme, bu çerçevede üçüncü kişiler açısından başkalarının şöhretine ve haklarına saygı yükümlülüğü getirmektedir. (bkz. Nilsen ve Johnsen/Norveç, no.23118/93, 25.11.1998). Bu yükümlülüğün simetrisinde, kişinin şöhretine ilişkin olarak özel yaşamına saygı hakkı gelir.

18. AYM Cihaner kararında, Anayasa'nın 17. ve Sözleşme'nin 8. Maddesinin esas olarak kamu görevlilerinin keyfi müdahalelerine karşı bireyi korumayı amaçladığını belirtmiştir.

“Bireyin kişisel şeref ve itibarı, Anayasa'nın 17. maddesinde yer alan "manevi varlık" kapsamında yer almaktadır. Devlet, bireyin manevi varlığının bir parçası olan kişisel şeref ve itibara keyfi olarak müdahale etmemek ve üçüncü kişilerin saldırılarını önlemekle yükümlüdür. (Abdullah Doğtaş, B.No: 2013/1123, 2/10/2013, § 33) Başka bir deyişle kişisel itibarın korunması hakkı, Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasının koruması altındadır ve şeref ve itibarı etkileyen sözel saldırılar veya basın ve yayın yolu ile yapılan yayınlara karşı bireyin korunmaması halinde Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrası ihlal edilmiş olabilir. (İlhan Cihaner, B.No: 2013/5574, 30/6/2014, § 42).”(Başvuru Numarası: 2013/6617, paragraf 36).

19. Devletin en üst kademesinde bulunan bir kişi olarak davalının kullandığı sözlere bakıldığında, hukuka uygunluk açısından zorunlu kriterlerden biri olan öz ile biçim arasındaki dengenin de korunmadığı görülür. Davalı, davacı akademisyenin görüşlerinin yanlış olduğunu düşünüyorsa, bu konudaki görüşlerini, öz ile biçim arasındaki dengeyi bozmadan, hakaret ve aşağılama kelimelerine başvurmadan dile

getirebilirdi. Kaldı ki yukarıda açıkladığımız üzere, söz konusu yazıda müvekkil, bir görüş ve kanaat açıklamasında dahi bulunmadan, sadece ulusal basın organlarında çıkan haberlerle ülkede yaşanan hak ihlallerinin listesini vermiştir. Bu nedenle hakarete uğraması, tehdide maruz kalması, değil demokratik hukuk devletinde her hangi bir düzende kabul edilemez. Bu nedenle hukuka aykırılığın tespiti ve zararın giderimi için mahkemece taleplerimizin kabulüne karar verilmelidir.

IV.DELİLLER :

Müvekkilin gazete yazısının bir örneği, davalının beyanına ilişkin görüntü örneği vs her türlü delil.

V. SONUÇ VE İSTEM :

Açıklanan nedenlerle, davalının son derece ağır hakaret ve tehdit içeren sözleri nedeniyle,

- davacının ifade özgürlüğü ve bununla bağlantılı olarak kişisel özerklik hakkının ihlal edildiğinin tespitine,
- söz konusu söz ve eylemlerin kişilik haklarına haksız saldırı niteliğinde olduğunun tespitine,
- davalının bu haksız eylemi nedeniyle toplam 10.000TL manevi tazminatın eylem tarihinden itibaren yasal faizi ile ödenmesine,
- Kararın ulusal düzeyde yayın yapan yayın organlarında yayınlanmasına,
- Yargılama giderlerinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini talep ederim.
29.06.2017

Saygılarımla

Baskın Oran adına vekili

Oya Aydın

Avukat

